

## **Bệnh Parkinson có ảnh hưởng tới khả năng lái xe của bạn không ?**

Các triệu chứng của bệnh Parkinson, và các tác dụng phụ của thuốc trị bệnh, đều có thể ảnh hưởng tới khả năng lái xe của bạn. Tuổi của bạn cũng có vai trò trong đó, vì bệnh Parkinson thì thường gặp ở người già hơn. Các nghiên cứu đã cho thấy: chấn thương do tai nạn xe cộ là nguyên nhân gây chết do chấn thương hay gặp nhất ở lứa tuổi từ 65 tới 74. Ở những người tuổi từ 75 tới 84, thì nó là nguyên nhân hay gặp thứ nhì, chỉ sau chấn thương do té ngã.

Tất nhiên là bị bệnh Parkinson không đồng nghĩa với việc sẽ bị mất khả năng lái xe. Tuy nhiên, những người đã bị bệnh Parkinson ở mức tương đối nặng thì sẽ có nguy cơ bị tai nạn giao thông nhiều hơn. Vì thế, điều rất quan trọng là bạn phải tự đánh giá được, xem mình còn đủ khả năng lái xe hay không. Một người lái xe không an toàn trên đường, thì không chỉ tự gây nguy hiểm cho mình, mà còn cho cả người khác nữa.

## **Bệnh Parkinson ảnh hưởng tới kỹ năng lái xe của bạn như thế nào ?**

Khi bệnh Parkinson tiến triển, bạn sẽ bị suy giảm kỹ năng vận động và chậm phản ứng hơn. Vì phản ứng bị chậm, nên người bệnh Parkinson sẽ chậm

phản ứng với các tình huống và chậm thực hiện các thao tác cần thiết. Khả năng tập trung, quá trình xử lý thông tin, kỹ năng định vị bằng mắt, là những kỹ năng giúp phân biệt các hình thể và ước lượng khoảng cách, cũng bị suy giảm. Khi ấy, người bệnh có thể không ước lượng chính xác được tín hiệu đèn giao thông ở cách bao xa, sẽ bị nhầm lẫn khi giữ cho xe ở đúng vị trí làn đường, khó xác định các điểm mù, khó lái cho êm ái, lùi hay tiến khi cần, đổi làn đường hoặc quay đầu xe. Ngoài ra, người bệnh còn dễ bị mắc lỗi lái xe hơn, do tình trạng bị đãng trí khi đang lái.

Các thuốc chữa bệnh Parkinson cũng có thể có tác dụng phụ như: nhìn bị nhòe, choáng váng hoặc buồn ngủ đột ngột, lú lẫn và chóng mặt, vì thế sẽ ảnh hưởng lên khả năng lái xe của bạn.

## **Khi nào thì bạn không được lái xe nữa ?**

Thật khó mà tự mình đánh giá và quyết xem mình có còn đủ khả năng lái xe nữa hay không. Nhiều người quá tự tin vào khả năng lái xe của họ và không tự nhận thức được là mình không còn đủ khả năng lái nữa. Nhiều người bệnh Parkinson vẫn rất luyện tập khả năng tự lập của mình, và lái xe cũng là một biểu hiện của khả năng tự lập đó.

Bạn cần phải nói chuyện với gia đình và bạn bè, và hỏi họ về kỹ năng lái xe của chính mình. Hãy lắng nghe những lo lắng của mọi người và mức độ nghiêm túc của họ. Bạn phải tránh những con đường đông nghẹt xe, đừng lái vào ban đêm và khi thời tiết xấu.

Nếu bạn đã suýt nữa thì bị tai nạn nặng khi đang lái xe, hoặc nếu bạn không còn cảm thấy thoải mái khi lái nữa, thì hãy tham dự một khóa học lái phòng ngừa tai nạn. Bạn cũng có thể liên lạc với trung tâm lái xe ở địa phương và thi tay lái, để xem liệu mình còn lái xe được nữa hay không. Tất nhiên là nếu bạn thi trượt, thì bằng lái của bạn sẽ bị thu lại. Một số trường dạy lái xe có thể cho làm bài kiểm tra thực địa trên đường, và sẽ cho biết bạn có đỗ các bài thực địa không. Để lượng giá ở bên ngoài đường lái, một số trung tâm phục hồi chức năng sẽ kiểm tra thời gian phản xạ của bạn, làm các thử nghiệm về trí nhớ, nhằm khảo sát xem những vấn đề đó có ảnh hưởng khả năng lái của bạn không. Ngoài ra, nếu bạn đã bị Parkinson nặng, thì nên từ bỏ việc lái xe. Cần hết sức cẩn thận khi bắt đầu dùng tới thuốc chữa bệnh ở liều cao, hoặc bắt đầu dùng một thuốc mới.

## **Người chăm nuôi bệnh nhân có thể giúp gì cho bạn ?**

Người chăm nuôi bệnh có thể quan sát kỹ lưỡng khả năng lái xe của người bệnh Parkinson và phát hiện ra được các lỗi lái xe.

Người chăm nuôi bệnh cũng sẽ lưu ý nếu như họ cảm thấy bất an khi bệnh nhân lái xe, nếu bệnh nhân có bất kỳ thói quen lái xe mất an toàn nào, nếu thấy những lái xe khác trên đường bị buộc phải lái theo kiểu phòng ngừa tai nạn do lỗi ước lượng của bệnh nhân gây ra, nếu bệnh nhân phản ứng quá chậm với các tình huống thay đổi trên đường đi, và nếu như theo quan điểm của người chăm nuôi bệnh thì để bệnh nhân lái xe là không an toàn. Người chăm nuôi có thể phải thuyết phục bệnh nhân Parkinson là họ lái không an toàn. Để thuyết phục được, có thể cần làm bài thi tay lái, hoặc có lời khuyên của người lái chuyên nghiệp.

Người chăm nuôi bệnh cũng có thể giúp bệnh nhân có lựa chọn khác thay cho việc tự lái xe. Các lựa chọn thay thế đó gồm: hệ thống giao thông công cộng, taxi hoặc các phương tiện khác trong thành phố. Mặc dù đi taxi có vẻ đắt, nhưng sở hữu một xe ô tô riêng cũng rất là tốn kém. Khi so sánh chi phí của hai cái đó, bệnh nhân sẽ chọn taxi. Gia đình và bạn bè cũng có thể lái giúp thay cho bệnh nhân. Người chăm nuôi bệnh có thể vạch lộ trình xe bus, và ghi lại số điện thoại taxi.

## Trách nhiệm của bạn là gì ?

Lái xe là một phần quan trọng trong cuộc đời của nhiều người, và có thể là rất khó mà từ bỏ chìa khóa xe. Tuy nhiên, sự an toàn của bạn cũng như sự an toàn của người khác trên đường, là hết sức quan trọng. Đặc biệt cần lưu ý an toàn, khi bệnh nhân Parkinson đã từng bị tai nạn, khó xoay vô lăng, nhấn bàn đạp, sang cần số, phải nhận phạt lỗi giao thông hay phạt tốc độ, suýt nữa bị tai nạn nặng, bất tỉnh linh buồn ngủ, hoặc nếu có người khác nhận xét là kể từ khi bị bệnh Parkinson thì bệnh nhân có thói quen lái xe thiếu an toàn. Nếu bạn cảm thấy bạn lái không đạt tới mức chuẩn an toàn, cảm thấy buồn ngủ, hoặc đã từng ngủ gật bất tỉnh linh, thì hãy tức khắc từ bỏ việc lái xe và tham vấn bác sỹ của mình.

## Chương trình về bệnh Parkinson Quốc tế

[www.pdprogram.org](http://www.pdprogram.org)

Thông tin ở đây không thay thế cho lời khuyên của ngành y. Bạn hãy tham khảo ý kiến của bác sỹ trước khi áp dụng theo thông tin ở đây.

Bản quyền © 2008 của Chương trình Parkinson quốc tế. Không ai được phép thay đổi bất kỳ nội dung nào trong tài liệu này

Những câu hỏi thường gặp

## PARKINSON'S DISEASE & DRIVING

## BỆNH PARKINSON VÀ VIỆC LÁI XE

8

Vietnamese  
Bản tiếng Việt

Bác sỹ A. Q. RANA  
Bác sỹ thần kinh



Chương trình về bệnh Parkinson Quốc tế  
Toronto, Canada

[www.pdprogram.org](http://www.pdprogram.org)

*“Những người đang tranh đấu chống lại bệnh Parkinson, nếu hiểu biết tốt về bệnh, thì nhất định sẽ tìm ra được giải pháp tốt”- BS. Rana*